

BÀ NGOẠI TÔI

■ THANH TÂM

Bà ngoại tôi sinh ra và lớn lên tại chính mảnh đất Thăng Long ngàn năm văn hiến, hay nói một cách ngắn gọn, bà là một người Hà Nội gốc, không chút pha trộn. Người ta thường lầm tưởng rằng cuộc đời của những người Hà Nội là những niềm vui xa hoa và sang trọng của tầng lớp Tư sản xưa, nhưng trong thời chiến thì đâu có những niềm vui nào trọn vẹn.

Sinh thời vào những năm đầu toàn quốc kháng chiến, năm lên ba, bà mồ côi cha, cùng mẹ chạy địch trong những ngày chùng ráo riết truy tìm. Học hết trung học, bà vào trường Dược và về làm dâu nhà Trung tướng Vương Thừa Vũ. Năm 1972, ông ngoại tôi mất trong chiến trường Bình Trị Thiên khói lửa khi mẹ tôi vừa mới lên hai. Bà trở thành goá phụ. Về già, bà lại tiễn con về với đất. Cả cuộc đời bà là đầy áp những cuộc chia ly, những hạnh phúc dở dang chưa toại nguyện. Người ta ngỡ tưởng bà sẽ sụp đổ, sụp đổ hoàn toàn trước những mất mát và tổn thương sâu sắc. Nhưng bà đã mạnh mẽ sống, sống thay phần mẹ tôi để cuu mang anh em tôi, giúp đỡ bố tôi trong những năm tháng "gà trống nuôi con".

Ông ngoại tôi mất, bà tái giá sau đó bốn năm. Là quân nhân nên ông ngoại thứ hai của tôi luôn bận bịu với việc trong quân ngũ, bà một mình chăm mẹ già và nuôi nấng bốn người con nên người. "Giỏi việc nước, đảm việc nhà", đêm

muộn bà vẫn thức làm cao sao vàng để kiếm thêm thu nhập. Cả cuộc đời bà là những vất vả và lo toan, chẳng được chút dư dả nào như người ta vẫn nghĩ.

Vào ngày Hà Nội trở gió mười hai năm về trước, lòng bà lại thêm một vết cắt không bao giờ lành. Có ai hiểu nỗi đau mất con, mất kỷ vật vô giá nhất của một tình yêu vĩnh cửu trong thời hoa lửa? Đó là nỗi đau sinh con trong khó nhọc, nuôi con khôn lớn trưởng thành mà phải đành lòng nhìn con ra đi. Cuộc đời vốn chẳng công bằng nên bà cũng không bao giờ cho phép bản thân mình gục ngã. Bố tôi luôn bận bịu với công việc của một quan chức, làm việc ngày đêm nuôi anh em tôi, nên thuở nhỏ tôi ở với bà. Trong tám đứa cháu, bà dành cho anh em tôi tình yêu và sự vỗ về nhiều hơn cả. Từng bữa cơm, từng giấc ngủ, tôi luôn được chăm bẵm cẩn thận, không thiếu thốn gì. Song, tình yêu thương dành cho cháu mình không chỉ đơn thuần dừng lại ở những cử chỉ, những lời yêu thương hàng ngày mà còn là những lo toan cho tương lai của cháu. Từ nhỏ, những khoản tiền tiết kiệm, lì xì của tôi đều được bà giữ và gửi ngân hàng. Bà bảo rằng con gái sinh ra trên đời đều thiệt thòi, về sau lớn lên cần phải có một chút để dành, một chút làm vốn. Đây là phần việc bà tính toán thay mẹ tôi, không bao giờ đành lòng để cháu mình thiếu thốn. Tôi vào cấp 3, đỗ Đại học, mỗi bước chân

của tôi đều được bà diu dắt, đưa tôi qua những bờ ngõ đầu đời.

Cứ mỗi dịp xuân về, tóc bà lại bạc thêm, nếp nhăn cũng nhiều hơn trước. Nếp nhăn xuất hiện là dấu hiệu của tuổi già, xuất hiện sau những muộn phiền chôn giấu. Trong những trang thơ cũ ông ngoại tôi để lại, có đôi thơ:

" Bao giờ thống nhất hờ anh?

Câu em hỏi sao mà thương mến thế

Sóng Cách mạng đang trào lên như sóng bể

Hãy tự hỏi mình trong những phút giây qua."

Thống nhất đến mà sao người không thấy về?...
 Những tháng ngày mà sân ga chìm trong những cuộc chia tay màu đỏ, tình yêu tuổi trẻ bà để dành cho khát

vọng lớn lao và cao cả của tổ quốc. Khi tuổi điểm xế chiều, bà trở về với vai trò người bà và người mẹ bình thường mà vĩ đại, lại chăm lo cho những mầm non tương lai của đất nước.

Cả cuộc đời bà cống hiến và hy sinh, thuần đẹp và tận tảo. Người ta nói tôi có một tuổi thơ bị đánh cắp bởi những éo le thiếu thời nhưng với tôi, tuổi thơ của tôi vẫn ở đây, được bà tôi giữ gìn và thổi vào yêu thương, triu mến. Tôi viết những dòng này với tất cả tình yêu và sự trân trọng với người phụ nữ vàng ròng của tôi. Mong sao bà luôn tìm thấy bình yên và cảm ơn bà đã luôn là người mẹ, người bà và người bảo vệ giấc mơ.